

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HOÁ HÀ NỘI  
KHOA QUẢN LÝ VĂN HOÁ-NGHỆ THUẬT**



**KHOÁ LUẬN TỐT NGHIỆP CỬ NHÂN VĂN HOÁ  
CHUYÊN NGÀNH QUẢN LÝ VĂN HOÁ**

**Đề tài:**

**CÔNG TÁC QUẢN LÝ LỄ HỘI - DU LỊCH  
CHÙA HƯƠNG CỦA BAN QUẢN LÝ DI TÍCH  
THẮNG CẢNH HƯƠNG SƠN - MỸ ĐỨC - HÀ NỘI**

**GVHD : THS. NGÔ ÁNH HỒNG  
SVTH : NGUYỄN THỊ THANH TÂM  
LỚP : QLVH 8B  
KHOÁ HỌC : 2007 - 2011**

**HÀ NỘI - 2011**

## MỤC LỤC

<b>MỞ ĐẦU</b> .....	4
<b>1. Lý do chọn đề tài:</b> .....	4
<b>2. Mục đích nghiên cứu</b> .....	5
<b>3. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu</b> .....	5
<b>4. Phương pháp nghiên cứu:</b> .....	6
<b>5. Đóng góp của đề tài:</b> .....	6
<b>6. Bố cục khoá luận</b> .....	6
<b>Chương 1: Quản lý nhà nước về lễ hội truyền thống hiện nay</b> .....	7
<b>1.1. Đặc trưng của lễ hội truyền thống</b> .....	7
<i>1.1.1. Khái niệm và lễ hội truyền thống</i> .....	7
<i>1.1.2. Đặc trưng của lễ hội truyền thống</i> .....	11
<i>1.1.3. Cấu trúc truyền thống của lễ hội</i> .....	19
<b>1.2. Quản lý nhà nước về lễ hội truyền thống</b> .....	25
<i>1.2.1. Quản lý nhà nước về văn hoá truyền thống</i> .....	25
<i>1.2.2. Quản lý nhà nước về lễ hội truyền thống</i> .....	28
<b>Chương 2: Thực trạng công tác quản lý lễ hội du lịch Chùa Hương của Ban quản lý khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn – Mỹ Đức – Hà Nội</b> .....	33
<b>2.1. Quản thể khu di tích thắng cảnh Hương Sơn và lễ hội Chùa Hương</b> .....	33
<i>2.1.1. Quản thể khu di tích thắng cảnh Hương Sơn</i> .....	33
<i>2.1.2. Lễ hội du lịch Chùa Hương</i> .....	43
<b>2.2. Công tác quản lý lễ hội – du lịch Chùa Hương của Ban quản lý khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn – Mỹ Đức – Hà Nội</b> .....	43
<i>2.2.1. Ban quản lý khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn – Mỹ Đức – Hà Nội</i> . .....	44
<i>2.2.2. Thực trạng công tác quản lý lễ hội – du lịch Chùa Hương của Ban quản lý khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn</i> .....	51

*2.2.3. Kết quả đạt được của Ban quản lý khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn – Mỹ Đức – Hà Nội*..... 57

**Chương 3: Một số giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý lễ hội – du lịch Chùa Hương của Ban quản lý khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn – Mỹ Đức – Hà Nội**..... 60

**3.1. Vấn đề quan tâm, chỉ đạo của các cấp chính quyền và các đơn vị chức năng** ..... 60

**3.2. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý lễ hội – du lịch Chùa Hương của Ban quản lý khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn – Mỹ Đức – Hà Nội**..... 66

*3.2.1. Công tác tuyên truyền, phổ biến các nghị định, chế tài và nội quy của Ban quản lý khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn* ..... 66

*3.2.2. Công tác tổ chức, quản lý lễ hội – du lịch Chùa Hương* ..... 70

*3.2.3. Công tác quản lý hoạt động kinh doanh dịch vụ*..... 78

*3.2.4. Công tác quản lý ngân sách tài chính và trùng tu di tích* ..... 79

**KẾT LUẬN**..... 82

**Danh mục tài liệu tham khảo**..... 84

**PHỤ LỤC**..... 85

## MỞ ĐẦU

### 1. Lý do chọn đề tài:

Lễ hội là một đặc trưng truyền thống trong văn hoá Việt Nam. Nó được coi như là một dấu mốc quan trọng nhất của nhịp sống cộng đồng con người trong một năm. Lễ hội mang ý nghĩa tâm linh, giáo dục truyền thống hướng về cội nguồn, tưởng nhớ, tôn vinh các bậc tiên hiền có nhiều công lao với cộng đồng và dân tộc, được nhân dân suy tôn, cùng những đấng thần linh hướng con người tới điều thiện. Các hoạt động mang tính cộng đồng này còn góp phần tạo ra không gian vui chơi, thi đấu thể thao và biểu diễn nghệ thuật truyền thống, thu hút sự tham gia của nhân dân và du khách. Để tổ chức một mùa lễ hội an toàn và lành mạnh, các ban tổ chức và chính quyền địa phương nơi tổ chức lễ hội cần tăng cường công tác quản lý, nâng cao chất lượng công tác tổ chức lễ hội. Cần có sự phối hợp hiệu quả giữa các cơ quan chức năng để thường xuyên kiểm tra, rà soát địa bàn, kịp thời chấn chỉnh những vi phạm và tệ nạn. Cùng với các biện pháp nêu trên, ngành văn hóa nên chỉ đạo và phối hợp với các địa phương trong việc khôi phục, tổ chức các lễ hội, giữ gìn, kế thừa và phát huy những giá trị tốt đẹp.

Khu di tích và Thắng cảnh Hương Sơn thuộc huyện Mỹ Đức (Hà Nội) vốn là một quần thể di tích và danh lam thắng cảnh nổi tiếng bao gồm một hệ thống hang động, đền, chùa. Quần thể này không chỉ nổi tiếng với động Hương Tích, Hinh Bồng, động Tiên, chùa Thiên Trù, Thanh Sơn, Long Vân, Tuyết Sơn... xen lẫn rừng núi, hoa lá cỏ cây phong phú. Nó còn được tôn vinh, bởi nằm ở cái nôi của vùng văn hóa đặc sắc với các lễ hội và phong tục, nếp sống sinh hoạt đặc trưng của làng quê VN.

Hương Sơn không chỉ là một chốn non kỳ thủy tú, là danh thắng biệt chiếm "nhất Nam thiên". Mà nơi đây còn là cội nguồn của các tín

ngưỡng dân gian, là cội tâm linh huyền ảo, một trong những trung tâm lớn nhất của Phật giáo Việt Nam đương đại. Hàng năm, chùa Hương vẫn rộng mở thiên môn đón hàng chục vạn chúng Phật tử hành hương về đất Phật. Tạo ra một lễ hội tôn giáo lớn và kéo dài bậc nhất ở nước Nam ta và cũng là lễ hội dài hiếm thấy trên thế giới.

Để thắng cảnh Hương Sơn xứng đáng với tầm vóc của nó, bên cạnh việc Ủy ban nhân dân huyện Mỹ Đức kết hợp với Ban quản lý khu di tích và Thắng cảnh Hương Sơn xây dựng một chương trình quản lý lễ hội cụ thể nhằm nâng cao ý thức của người dân trong việc tham gia các hoạt động phục vụ trong khu di tích, bảo vệ cảnh quan tự nhiên và vệ sinh môi trường thì cần hơn hết là phải có sự phối hợp chặt chẽ giữa các ngành, các cấp, các chuyên gia và chính quyền địa phương, khai thác và phát huy tiềm năng của đội ngũ cán bộ, làm tốt công tác quản lý lao động và sử dụng lao động có hiệu quả tạo điều kiện bảo đảm lễ hội chùa Hương không chỉ xanh, sạch, đẹp mà còn tôn nghiêm, trang trọng để xứng đáng đề nghị UNESCO công nhận là Di sản Văn hoá thế giới.

Sau quá trình thực tập năm thứ 3 tại Ban quản lý khu di tích và Thắng cảnh Hương Sơn cùng với sự kết hợp giữa cơ sở lý thuyết đã được học tập tại trường và nghiên cứu, tìm hiểu công tác QLLH tại Ban quản lý, em đã lựa chọn đề tài “ **Công tác quản lý lễ hội – du lịch Chùa Hương của BQL khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn huyện Mỹ Đức – TP Hà Nội.** ” làm nội dung nghiên cứu khoá luận tốt nghiệp.

## **2. Mục đích nghiên cứu**

- Đánh giá đúng tiềm năng của khu di tích thắng cảnh Hương Sơn.
- Tìm hiểu công tác quản lý lễ hội tại Ban quản lý khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn và một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý.

## **3. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu**

Đề tài tập trung nghiên cứu công tác chuẩn bị, tổ chức thực hiện và

---

quản lý lễ hội Chùa Hương của Ban quản lý khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn huyện Mỹ Đức – Thành phố Hà Nội.

#### **4. Phương pháp nghiên cứu:**

Để hoàn thành khóa luận này, tôi đã sử dụng các phương pháp sau:

- Vận dụng cơ sở lý luận của các khoa học chuyên ngành và liên ngành về văn hoá, về quản lý kết hợp với các phương pháp.
- Khảo cứu quan sát thực địa.
- Suru tầm phân tích tổng hợp và xử lý nguồn tư liệu.

#### **5. Đóng góp của đề tài:**

- Làm sáng tỏ vai trò của quản lý nhà nước đối với hoạt động lễ hội truyền thống.
- Thông qua tìm hiểu, nghiên cứu công tác quản lý lễ hội Chùa Hương tại Ban quản lý khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn. Tìm hiểu Thực trạng các hoạt động xung quanh lễ hội để từ đó làm cơ sở nêu các giải pháp về hoàn thiện cơ chế quản lý góp phần nâng cao hiệu quả quản lý tại Ban quản lý khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn huyện Mỹ Đức – Thành phố Hà Nội.

#### **6. Bố cục khoá luận**

Ngoài phần mở đầu, kết luận, mục lục, danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục khoá luận kết cấu gồm ba chương:

Chương 1. Quản lý nhà nước về lễ hội truyền thống hiện nay

Chương 2. Thực trạng công tác quản lý lễ hội du lịch Chùa Hương của Ban quản lý khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn huyện Mỹ Đức – Thành phố Hà Nội.

Chương 3. Những giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý lễ hội – du lịch Chùa Hương của Ban quản lý khu di tích và thắng cảnh Hương Sơn huyện Mỹ Đức – Thành phố Hà Nội.

## DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Thích Viên Thành, Kỷ niệm Chùa Hương, nhà xuất bản văn hoá thông tin 2001.
2. Thích Viên Thành, Chùa Hương ngày nay, nhà xuất bản văn hoá thông tin.
3. Nguyễn Quang Thành ,Lịch sử Chùa Hương , nhà xuất bản văn hoá thông tin 1999.
4. Cao Đức Hải, Quản lý lễ hội và sự kiện. Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội 2010.
5. Phạm Thị Thanh Quy, Quản lý lễ hội cổ truyền hiện nay, Nxb lao động 2009.
6. Lê Hồng Lý (chủ biên), Di sản Văn hóa với phát triển du lịch, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội.
7. Webside: [www.google.com.vn](http://www.google.com.vn).
8. Webside: [www.chuahuong.info.vn](http://www.chuahuong.info.vn).
9. Webside: [www.dulichchuahuong.com.vn](http://www.dulichchuahuong.com.vn).